

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Голова приймальної комісії
Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
(ТВОРЧОГО КОНКУРСУ)**

освітній ступінь «БАКАЛАВР»

В2 «Дизайн» (за спеціалізацією «Графічний дизайн»)

освітньо-професійна програма «Дизайн»

Харків
2026

ВСТУП

Мета вступного випробування (творчого конкурсу) - перевірка рівня володіння абітурієнта певними навичками візуального мислення в галузі композиції і формоутворення та креативного мислення в галузі дизайну.

Для вступу на навчання з галузі знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» за спеціальністю В2 «Дизайн», за освітньо-професійною програмою «Дизайн» проводиться вступне випробування (творчий конкурс). Конкурсне завдання є комплексним і вимагає поетапного вирішення поставлених завдань в ході виконання композиційного рішення.

Виконання конкурсного завдання дозволяє продемонструвати первинні навички креативного мислення, візуального мислення в галузі композиції та рисунка. Воно дозволяє оцінити аналітичні та креативні здібності, виявляє рівень підготовки, навички візуального мислення і художній смак абітурієнта.

У галузі креативних індустрій саме дизайн отримав ключову роль у формуванні конкурентоспроможності брендів та продукції, поєднуючи креативний пошук з аналітичним мисленням та організацію ефективної комунікації з майбутньою аудиторією, створюючи унікальні візуальні концепції та розвиваючи сучасні тенденції брендингу. Враховуючи постійний розвиток цифрових технологій та збільшення ролі дизайну, стає очевидною необхідність інтеграції дизайну в підприємницьку діяльність. Саме тому оцінка дизайнерських навичок та творчого потенціалу на етапі вступу є важливою передумовою успішного навчання та майбутньої професійної діяльності у сфері дизайну.

1. ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (ТВОРЧОГО КОНКУРСУ)

Для успішного виконання конкурсного завдання вступник має бути ознайомлений з теоретичними основами дизайну та композиційної грамоти, закономірностями світлотіні та методами передачі об'єму, матеріалу та простору на зображувальній площині. Важливо чітко розуміти сутність творчого завдання та володіти навичками креативного мислення, вірно відтворити композиційний устрій об'єкта та співвідношення його частин.

Композиційне рішення — це цілісна система візуально-просторової організації елементів, що базується на поєднанні аналітичного пошуку, художньої інтуїції та проєктної логіки для втілення конкретного творчого задуму.

Творчий конкурс включає виконання композиційного рішення “декоративний натюрморт”. Натюрморт є важливою складовою вступного випробування та дозволяє продемонструвати вміння правильно застосовувати композиційну грамоту, маючи практичні навички виконання рисунків (ескізів). Це включає здатність бачити пропорції, виявляти перспективні зміни, конструктивно розташовувати елементи на площині та використовувати світлотіні для моделювання об'ємних форм. Також необхідно вміти створювати тональний рисунок, де предмети зображуються у світлоповітряному середовищі.

2. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (ТВОРЧОГО КОНКУРСУ)

Творчий конкурс складається з виконання композиційного рішення “декоративний натюрморт”.

Натюрморт - це практичне завдання, яке пов'язане з виконанням графічної композиції за обраними варіантами.

Декоративний натюрморт — це художня композиція, в якій реальні об'єкти (предмети побуту, природні форми) підлягають творчій інтерпретації, стилізації та трансформації з метою створення виразного художнього образу. Це не просто відтворення побаченого, а можливість продемонструвати особисте бачення, художнє чуття та вміння використовувати різноманітні виразні засоби графіки для створення переконливого та емоційного образу натюрморту. Важливо не лише правильно передати форму та пропорції предметів, а й розкрити їхній характер, створити певну атмосферу та передати власне ставлення до зображуваного. Натюрморт вимагає правильного вибору графічної мови, яка найповніше передає задум, розкриваючи зміст, образність, форми та рисунок предметів. В процесі виконання завдання з натюрморту можуть використовуватись різні графічні техніки, це творчий підхід з додаванням текстури, зокрема лінеарне або плямове зображення, монохромне чи поліхромне вирішення. Важливим елементом цієї частини є вміння передавати емоційне сприйняття образів через такі засоби, як форма, пропорції, перспектива, фактура, ритмічність та колорит.

Тривалість виконання блоку творчого конкурсу зі натюрморту складає **дві академічні години.**

Матеріали для виконання завдання включають: папір, туш, олівці, акварель, гуаш, маркери (за вибором вступника), а формат завдання - 1 аркуш паперу формату А3 .

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (ТВОРЧОГО КОНКУРСУ)

1. Бондар Л. Illustration in Ukraine. Ілюстрація в Україні. Київ: CP Publishing, 2021. 208 с.

2. Бразелл Д., Девіс Д. Як зрозуміти ілюстрацію. Київ : ArtHuss, 2019. 176 с.

3. Емброуз Г., Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 01: Підхід і мова. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с.
4. Емброуз Г., Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 02: Дизайнерське дослідження. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с.
5. Емброуз Г., Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 03: Генерування ідей. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с.
6. Емброуз Г., Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 04: Нові основи. Київ : ArtHuss, 2020. 262 с.
7. Етвуд Р. Життя з візерунком. Колір, текстура та принти у вашій домівці. Київ : ArtHuss, 2021. 288 с.
8. Іттен Й. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Київ : ArtHuss, 2022. 96 с.
9. Іттен Й. Наука дизайну та форми: Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах. Київ : ArtHuss, 2021. 136 с.
10. Лаптон Е., Коул Філіпс Дж. Основи. Графічний дизайн 04: Нові основи. Київ : ArtHuss, 2020. 262с.
11. Печенюк Т. Кольорознавство. Львів: Грані-Т, 2009. 191 с.
12. Прищенко С.В. Кольорознавство: навч. посібник. 3-тє вид., випр. і доповн. Київ : Кондор, 2018. 436 с.

4. СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (ТВОРЧОГО КОНКУРСУ)

Творчій конкурс складається з практичного виконання побудови композиційного рішення “декоративний натюрморт”. Завдання полягає у виконанні композиції на основі постановочного натюрморту з 4-5 предметами. У процесі виконання завдання необхідно звернути увагу на цілеобразність та виразність композиційного рішення, а також на перспективу, пропорції зображуваних предметів, домінування композиційного центру.

Основними вимогами до композиційного рішення “декоративний натюрморт” є: грамотне розташування предметів на площині аркуша, створення цілісної та збалансованої композиції, оригінальність композиційного рішення, використання світлотіні для створення об'єму, використання тональних контрастів для створення акцентів та настрою, оригінальність задуму та виконання, інтерпретація теми, а не лише копіювання природи та грамотне використання графічних матеріалів.

5. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (ТВОРЧОГО КОНКУРСУ)

Оцінювання творчих робіт на вступному випробуванні передбачає, що результатом виконання завдань творчого конкурсу (декоративний натюрморт) повинна бути завершена творча робота, яка демонструє не лише технічні навички, а й розуміння композиції, колористики та принципів дизайну. Оцінка творчого потенціалу вступника базується не лише на параметрах, що відображають здатність до реалізації творчих ідей, але й на здатності до аналітичного мислення та осмислення теоретичних та практичних аспектів дизайну.

Під час оцінювання важливо враховувати цілісність роботи: її завершеність, логічне побудування, естетичну доцільність та відповідність вимогам. Творча робота не повинна оцінюватися лише через окремі компоненти, такі як точність виконання або вибір матеріалів, але як система, в якій всі елементи взаємопов'язані і працюють разом, створюючи єдиний завершений образ.

Робота оцінюється з позицій виразності, логічної завершеності та відповідності естетичним і композиційним стандартам, а також з урахуванням здатності вступника адаптувати свої ідеї до сучасних тенденцій розвитку креативних індустрій.

Рівень виконання робіт творчого конкурсу оцінюється за шкалою 100-200 балів.

Після перегляду робіт за результатами творчого конкурсу комісія з проведення творчого конкурсу допускає вступника до участі у конкурсному відборі. Вступник, які отримав менше 100 балів за роботу творчого конкурсу, не допускається до участі у конкурсному відборі.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (ТВОРЧОГО КОНКУРСУ)

Максимальна оцінка за виконання роботи вступного випробування (творчого конкурсу, композиційного рішення “декоративний натюрморт”) складає 200 балів за умови виконання всіх вимог творчого конкурсу.

Оцінювання здійснюється за шкалою, де кожен пункт може бути оцінений до 8 балів. Знімається до 8 балів за порушення кожного з критеріїв.

№ з/п	Критерій оцінювання	Показник знімається:*
1	Відповідність темі. Натюрморт відповідає заданій темі, ідея чітко простежується в усіх елементах роботи.	0-8
2	Оригінальність задуму. Унікальність творчої ідеї, нестандартний підхід до вирішення композиційного завдання.	0-8
3	Гармонійність композиції. Збалансованість усіх елементів, відповідність пропорціям та розташуванню об'єктів.	0-8
4	Логіка композиційного рішення. Послідовність розташування елементів, чітке візуальне сприйняття композиції.	0-8
5	Форма і пластика об'єктів. Коректне використання форми, плавність ліній, пластичність елементів.	0-8
6	Ритм і динаміка. Відчуття руху, ритмічність розміщення елементів, створення візуального балансу.	0-8
7	Колористичне рішення. Вдалий підбір кольорової гами, гармонійне поєднання відтінків.	0-8

8	Тональні співвідношення. Збалансованість світлотіньових відносин, правильна передача глибини.	0-8
9	Контраст і акценти. Використання контрасту для виділення ключових елементів композиції.	0-8
10	Просторове рішення. Глибина та перспективність, правильне розміщення об'єктів у просторі.	0-8
11	Фактурність і текстурність. Відображення фактури матеріалів, створення реалістичного ефекту.	0-8
12	Відповідність стилю. Дотримання вибраного стилю, єдність стилістичних елементів.	0-8
13	Композиційний центр. Чітке визначення головного акценту, правильне розташування головних і другорядних елементів.	0-8
14	Симетрія та асиметрія. Збалансоване використання симетрії або асиметрії у композиційному рішенні.	0-8
15	Пропорційність. Відповідність розмірів об'єктів у межах композиції, гармонійне співвідношення елементів.	0-8
16	Візуальна логіка. Зрозумілість композиційного рішення для глядача, чіткість взаємозв'язків між елементами.	0-8
17	Використання негативного простору. Вдало продуманий баланс між зайнятим і вільним простором.	0-8
18	Масштабність. Гармонійне співвідношення розмірів об'єктів відносно формату роботи.	0-8
19	Точність виконання. Охайність, правильність ліній, якість виконання деталей.	0-8
20	Технічна майстерність. Володіння технікою виконання, якість нанесення матеріалів.	0-8
21	Емоційна виразність. Здатність передати певний настрій, почуття або ідею через композицію.	0-8
22	Функціональність композиції. Чітке розуміння мети роботи, відповідність призначенню.	0-8
23	Естетичність. Загальна привабливість композиції, художня завершеність.	0-8
24	Загальне враження. Комплексна оцінка роботи, її	0-8

	виразність, емоційний та естетичний вплив.	
25	Дотримання вимог завдання. Відповідність технічним вимогам, розміру, матеріалам, формату роботи.	0-8

* знімається:

8 балів — за повну відсутність критерію. Робота не демонструє ознак володіння навичкою. Завдання не виконане або виконане невідповідно до теми/завдання/умови.

7 балів — з критичне порушення. Фундаментальні помилки, які руйнують цілісність роботи. Відсутність логіки в композиційному рішенні.

6 балів — за значне порушення. Робота має хаотичний характер; основні принципи (рівновага, центр, цілісність) проігноровані.

5 балів — за суттєве порушення. Автор розуміє завдання, але припускається грубих технічних або композиційних помилок, які домінують у роботі.

4 бали — за відчутне порушення. Критерій простежується, але робота виглядає невпевненою або незавершеною. Порушена логіка стилізації чи кольорового рішення.

3 бали — за часткове порушення. Загалом робота відповідає вимогам, проте є помітні огріхи у пропорціях, ритміці або техніці виконання.

2 бали — за незначне порушення. Професійно виконана робота з дрібними недоліками, які не впливають на загальне сприйняття художнього образу.

1 бал — за гранично допустимі (мікро) відхилення. Наявні одиничні технічні похибки виконання, які не нівелюють загальну художню цінність роботи та не порушують композиційну структуру.

Ці критерії дозволяють комплексно оцінити як практичні навички, так і теоретичну підготовку вступника, підкреслюючи важливість не тільки технічного виконання, а й творчого, аналітичного підходу до роботи.

Голова комісії з проведення
вступного випробування

(творчого конкурсу)

Денис БОРИСЕНКО